Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 13 **Poznań, dnia 1 lipca 1939** **ROK 18**

Wydawca i miejsce wydania: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95 i 48-98

Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu.

W dniu 19 b. m. odbyło się przy licznym udziale radców Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej..

Zagajając zebranie p. prezes S. Kałamajski naświetlił w swym przemówieniu obecne położenie gospodarcze Wielkopolski, stwierdzając, iż mimo oddziaływania na nie pewnych niekorzystnych wpływów przeżywanej obecnie sytuacji politycznej, przemysł i handel wielkopolski wykazuje spokój i opanowanie.

Mówca poświęcił słowa wspomnienia zmarłemu przed kilku dniami radcy Izby ś. p. Marcinowi Nowakowi, podnosząc jego poważne zasługi na polu społeczno - zawodowym.

Następnie p. dyr. Dr. Waschko złożył sprawozdanie z działalności Izby za okres od ostatniego Plenarnego Zebrania. Z ważniejszych osiągnięć należy wymienić uznanie przez czynniki rządowe postulatów życia gospodarczego w sprawie parkanów i asfaltowaniem podwórz, zainteresowanie Instytutu Geologicznego złożami surowców na terenie Wielkopolski i wzmożenie ruchu turystycznego ze specjalnym uwzględnieniem przygranicza Wielkopolski. Izba poznańska wystąpiła w imieniu samorządu rolniczego, przemysłowo-handlowego i rzemieślniczego Ziem Zachodnich do Ministerstwa Skarbu z memoriałem, domagając się rozciągnięcia sposobu pobierania podatku dochodowego w formie ryczałtu również na teren województw zachodnich.

W ożywionej dyskusji zabierali głos pp. rr.: Żak, Kałamajski oraz p. dyr. Dr . Waschko i p. w.-dyr. Kołodziej. Jednomyślnie uchwalono przedłożoną przez p. dyr. Dr. Waschko rezolucję w sprawie utworzenia politechniki w Poznaniu.

W dalszych punktach porządku obrad uchwalono nowe opłaty manipulacyjne od wywozu do Niemiec oraz powołano 15 radców na członków Sądy Honorowego Izby.

W ostatnim punkcie porządku obrad p. w.-dyr. Kołodziej wygłosił referat n. t. podziału pracy między samorządem gospodarczym i zrzeszeniami przemysłowymi na tle zarysowujących się zmian w strukturze życia gospodarczego. Referat ten wywołał żywą dyskusję, w której zabierali głos pp. rr.: Dr. Skowroński, Jóźwiak, Inż. Fachinetti, Woźniak, Łyczywek, Ligocki, prez. Kałamajski oraz p. dyr. Dr. Waschko i p. w.-dyr. Kołodziej.

Z uwagi na niewyczerpanie tematu, postanowiono zagadnienie to omówić na następnym zebraniu, względnie na posiedzeniu Komisji Gospodarczej.

Skarb. - Finanse

Karne orzeczenie zaoczne za przestępstwo podatkowe.

Niestawienie się obwinionego za przestępstwo podatkowe — bez dostatecznego usprawiedliwienia — celem przesłuchania, pociąga w myśl przepisów ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 134) ten skutek że orzeczenie karne zapada zaocznie.

Według zdania N. T. A. wyrażonego w motywach wyroku z dnia 6. II. 1939 r. L. Rej. 5007/37, również zaocznie orzeczenie karne musi czynić zadość postanowieniom art. 199 ordynacji podatkowej, a więc zawierać też odpowiednie uzasadnienie, w którym należy przedstawić stan faktyczny, zebrane środki dowodowe oraz okoliczności łagodzące i obciążające. Przedstawienie bowiem w uzasadnieniu zebranych środków dowodowych konieczne jest zwłaszcza w przypadku, gdy spór toczy się o obowiązek podatkowy względnie o jego rozciągłość, gdyż wtedy ciężar dowodu spada na władze.

Jak wynika z treści orzeczeń karnych w konkretnych sprawach (w sprawie nabycia przez płatnika niewłaściwych świadectw przemysłowych za kilka lat), orzeczenia te nie wykazywały zebranego przeciw skarżącemu materiału dowodowego. Władza pozwana (izba skarbowa jako władza odwoławcza od orzeczenia urzędu skarbowego) z uwagi na odnośny zarzut odwołania powinna była zatem albo uzupełnić odpowiednio treść do tych orzeczeń odwoławczych, jak się ustosunkowała do odnośnego zarzutu odwołania. Zaniechanie jednego i drugiego stanowi wadliwość postępowania.

Wyrok N. T. A. w sprawie nieujawnienia w bilansie składników majątkowych.

Zgodnie z sentencją wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 1. V. 1939 r. L. Rej. 4915/37 dyskwalifikacje ksiąg handlowych uzasadnia fakt nieuwzględnienia w bilansie wierzytelności za towary, sprzedane na kredyt. Wierzytelności kupca stanowią bowiem składnik majątkowy; winny być zatem ujawnione w bilansie, będącym zestawieniem tych składników. Nieujawnienie w bilansie wszystkich składników majątkowych czyni ten bilans niezupełnym, niezupełny zaś bilans uzasadnia zarzut wadliwości ksiąg. Natomiast wyjaśnienie płatnika, że wierzytelności z tytułu kredytowych sprzedaży zostały zgłoszone do opodatkowania w dodatkowym zeznaniu o obrocie za dany rok podatkowy i że nie spłacone należności za towary uwzględnione zostały w księgach dotyczących roku następnego nie zmienia faktu, iż bilans na końcu roku podatkowego nie obejmował odnośnych wierzytelności.

Wyrok N.T.A. w sprawie zwrotu uiszczonej należności za świadectwo przemysłowe.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 25. II. 1939 r. L. Rej.: 12/36 ustalił zasadę, że w razie zezwolenia przez władzę skarbową na prowadzenie przedsiębiorstwa na podstawie świadectwa niższej kategorii, różnica w cenie nabytego już świadectwa wyższej kategorii nastąpiła pod przymusem czy dobrowolnie. Należy dodać, iż sumy nadpłacone w podatkach powinny być zaliczone w myśl przepisów ordynacji podatkowej na poczet innych płatnych należności płatnika, a w ich braku — zwrócone w gotówce.

Wyrok N.T.A. w sprawie kwalifikacji ksiąg przez władzę odwoławczą.

W myśl art. 115 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14. poz. 134) władza odwoławcza przy rozstrzyganiu odwołań, ani też wnioskiem tej władzy, a więc władna jest oprzeć orzeczenie swoje co do prawidłowości ksiąg na powodach, które nie były objęte orzeczeniem władzy wymiarowej,

Według motywów wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 1. IX. 1938 r. L. Rej.: 5228/36 zasady prawidłowego postępowania w związku ze specjalną ochroną prawną, jakiej doznają, aby stan faktyczny, powołany przez władzę odwoławczą na uzasadnienie nowego powodu dyskwalifikacji ksiąg, ustalony został w toku prawidłowego postępowania, a więc przy udziale płatnika.

Ponadto w motywach wyroku z dnia 6. II. 1939 r. L. Rej.: 2970/7036 N. T. A. ustalił zasadę, iż władza odwoławcza, wysuwając nowe przyczyny dyskwalifikacji ksiąg, nie może pozbawić płatnika prawa obrony w postępowaniu administracyjnym przez podanie przyczyn odrzucenia ksiąg dopiero w orzeczeniu odwoławczym.

Wyrok N. T. A. w sprawie ogólnikowego sporządzenia inwentarza.

Władza skarbowa zdyskwalifikowała księgi handlowe na skutek stwierdzenia w księdze inwentarzowej uchybień natury materialnej, polegających na niedokładnym oznaczeniu spisanych w niej towarów.

W konkretnej sprawie Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 28. IX. 1938 r. L. Rej.: 4972/36 stanął na stanowisku, że określenie spisanych w inwentarzu towarów pod względem ich gatunku i rodzaju powinno być na tyle dokładne, aby możliwe było sprawdzenie, czy podana wartość towaru odpowiada jego jakości.

Podwyższenie opłaty od kart do gry.

Na mocy ustawy z dn. 25. V. 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50/1939, poz. 318) opłata od kart do gry została podwyższona i wynosić będzie poczynając od 1. VII. 1939 r. od kart sporządzonych:

1. z kartonu papierowego: a) od talii, zawierającej nie więcej niż 36 kart — 1 zł 70 gr; b) od talii, zawierającej nie więcej niż 36 kart — 2 zł 60 gr.

2. z innych materiałów (płótna, jedwabiu, masy celuloidowej lub aluminiowej, cellonu itp.) od talii 15 zł.

Do uiszczenia opłaty od kart do gry, wyrobionych w kraju obowiązany jest wytwórcą. Od kart przywożonych z zagranicy uiszcza się opłatę, wraz z clem.

Sprawy socjalne.

Rozwiązanie umowy o pracę z niepodległościowcem.

Ustawa z dnia 2 lipca 1937 o zapewnieniu pracy i zopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 59 poz 464) nakłada na pracodawców obowiązek zatrudnienia na 33 pracowników przynajmniej 1-go niepodległościowca. W myśl cytowanego rozporządzenia rozporządzenia, pracodawca może rozwiązać umowę z niepodległościowcem tylko z ważnych powodów a mianowicie z pracownikiem umysłowym tylko z ważnych przyczyn w rozumieniu art. 32, 33, 36, 37 rozp. Prez. R. P. o umowie pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 323-1928).

Istnieją sprzeczne interpretacje co do rozumienia ustawy o zapewnieniu pracy uczestn. awlk o niepodległość (a w szczególności jej art. 3 ust. 5).

Według jednej interpretacji, ustawa o zapewnieniu pracy i zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość w cytowanych wyżej wypadkach zezwala jedynie na **wypowiedzenie,** który to czasokres dla pracowników umysłowych wynosi 3 miesiące. **Zwolnienie** bez zachowania czasokresu wypowiedzenia byłoby więc bezwzględnie **niedopuszczalne**.

Oczywiście można w tym wypadku zabronić niezwłocznie wykonywania prac, lecz pracownikowi przysługiwałoby (wedł. tej interpretacji) prawo 3 miesięcznego (prac. umysł.) odszkodowania.

Na odmiennym stanowisku stoi nie podpisany interpretator miesięcznika „Przegląd Prawa Pracy" (Nr. 1 z 39 r. str. 42, 43). Uważa on, że tekst cytowanej ustawy: „pracodawca może wypowiedzieć umowę" należy rozumieć jako „pracodawca może rozwiązać umowę". Tym samym mógłby pracodawca zwolnić pracownika natychmiast bez okresu wypowiedzenia w wypadku zaistnienia wymogów z art. 32 rozp. o umowę o pracę prac. umysł. Nie jest pracodawca przy tym zobowiązany wytaczać pracownikowi procesu ani uzyskiwać wyroku. Zrobić to będzie musiał ewtl. pracownik.

Powołujemy tu obszerne omówienie powyższych spraw w nr. 17, 18 i 19 z 1938 r. „Życia Gospodarczego“.

W powyższej sprawie, gdzie jak widzimy są dwie zupełnie sprzeczne interpretacje, brak orzeczeczenia Sądu Najwyższego, jakkolwiek względy słuszności przemawiają za drugą z przytoczonych interpretacyj.

Płaca inwalidów a umowa zbiorowa.

Rodzaj kwalifikacji zawodowych, posiadanych przez inwalidę, oraz czas jego pracy w tym samym zakładzie pracy, nie są obojętne przy ocenie wysokości wynagronia, do jakiego jest on uprawniony w myśl umowy zbiorowej.

Z uzasadnienia:

„Powód twierdzi w pozwie, że był zatrudniony u pozwanej w charakterze szofera-mechanika, że na zasadzie umowy zbiorowej jako wykwalifikowanemu szoferowi mechanikowi przysługiwało mu wynagrodzenie w wysokości 82 gr. za godzinę, że pozwana płaciła mu tylko 40 gr. wzgl. 60 gr. za godzinę, że wobec tego ma do pozwanej roszczenie z tytułu różnicy wynagrodzenia.

W myśl § 205 rozp. z 17. XII. 1934 (w sprawie wykonania ustawy o zaopatrzeniu inwalidzkim) rodzaj pracy poruczonej inwalidzie „powinien odpowiadać jego zdolnościom i kwalifikacjom zawodowym“. W ustępie drugim § 205 rozporządzenia przepisuje, że wynagrodzenie za pracę inwalidy nie może być niższe, niż wynagrodzenie innych osób, pełniących takie same czynności i zatrudnianych w tym samym zakładzie.

Sąd Okręgowy wyraził zapatrywanie, że powód z uwagi na przepis § 205 ust. 2 wyżej przytoczonego rozporządzenia powinien otrzymać wynagrodzenie rzemieślnika kwalifikowanego. Zapatrywanie to jest błędne. Tego ostatniego ustępu nie można interpretować, jak to czyni Sąd okręgowy, w oderwaniu od ustępu pierwszego i bez uwzględnienia celu tego przepisu.

Ustawodawcy szło oczywiście o to tylko, by pracownik co do wynagrodzenia gorzej od innych pracowników, spełniających takie same czynności w tym samym zakładzie pracy. Natomiast nic nie przemawia za tym, by ustawodawca chciał przyznać inwalidom jeszcze jakiś dalszy przywilej, polegający na tym, że ich wynagrodzenie miałoby być zależne tylko od rodzaju każdorazowo spełnianych czynności z pominięciem innych okoliczności, jak kwalifikacje zawodowe (odbyta nauka, egzaminy, praktyka itp), lata pracy pełnionej u tego samego pracodawcy itp., które decydują w myśl umów indywidualnych, bądź też zbiorowych o wysokości wynagrodzenia pobieranego przez pozostałych pracowników tegoż zakładu pracy“.

(22. III. 1939 — C. III. 1555/38).

Obowiązek ubezpieczenia agentów handlowych i akwizytorów.

Akwizytor jest tylko wtedy pracownikiem, gdy zależy służbowo od pracodawcy co do czasu, miejsca i sposobu świadczenia pracy i gdy w wyniku odpłatnego pozbycia samej pracy, gospodarczy jej rezultat idzie na rachunek pracodawcy, nie mając istotnego wpływu na należności umowne akwizytora. (Z orzeczenia Sądu Najwyższego Izby Cywilnej z dnia 6 IX 1938 r. L. C. II 147/38).

1. Za istotną cechę, odróżniającą samoistnego, niezależnego agenta handlowego od pracownika zatrudnionego przez firmę, uważać należy moment zależności faktycznej danej osoby jako pracownika, od firmy, jako pracodawcy w zakresie przedmiotu, rozmiaru, czasu, miejsca i sposobu wykonywania pracy, uwidoczniający się w obowiązku pozostawania tej osoby w gotowości wykonywania poszczególnych zleceń pracodawcy w granicach zakreślonych umową, przy czym, jeżeli ustalenie istnienia lub nieistnienia momentu zależności nie jest możliwe na zasadzie samej umowy, należy wziąć pod uwagę całokształt okoliczności konkretnego przypadku.

2. Pobieranie prowizji od transakcji nie stwierdza jeszcze, że dana osoba jest samodzielnym agentem handlowym, jako też nie wyłącza istnienia zależności służbowej. (Z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 7 X 1938 r. L. Rej. 425/36).

Praca w przedsiębiorstwie po upływie terminu wypowiedzenia. — Obliczanie okresu uprawniającego do otrzymania urlopu.

Zasada prawna. Nie pozbawia mocy wypowiedzenia okoliczność, że pracownik po upływie terminu wypowiedzenia pracował jeszcze przez kilka dni w przedsiębiorstwie, którego był kierownikiem, w związku z jego przekazywaniem, i tylko za te dni przepracowane należy mu się wypowiedzenie.

Pracownikowi nie służy prawo urlopu, jeżeli nie przepracował faktycznie wymaganego przez art. 2 ust. 4 ustawy o urlopach okresu, gdyż przepis ten przewiduje że urlop dwutygodniowy należy się pracownikowi po półrocznej nieprzerwanej pracy, a nie po pół roku trwającym stosunku pracy.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 3 listopada 1938 r. Nr. C. L. 1702/37).

Uboczne wykonywanie przez robotnika czynności o charakterze pracy umysłowej.

Zasada prawna. Wykonywanie przez robotnika ubocznie pewnych mało skomplikowanych czynności o charakterze pracy umysłowej, jako to spisywanie dniówek innych robotników, wpisywanie do raportu ilości umytych butelek, nie nadaje mu jeszcze charakteru pracownika umysłowego.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 6 października 1938 r. Nr. C. I. 2706/37).

Niezgłoszenie pracownika do ubezpieczenia.

Przepisy art. 232 ustawy o ubezpieczeniu społecznym nakładają na pracodawcę który nie zgłosił swego pracownika do ubezpieczenia lub też nie uiścił należnych składek, obowiązek wyrównania strat jakie pracownik wzgl. jego rodzina, poniósł z powodu niemożności otrzymania świadczeń od instytucji.

Niejednokrotnie jednak brak jest danych które by pozwoliły bezspornie stwierdzić czy pracodawca danego pracownika zgłosił do ubezpieczenia. Pracodawca, od którego żąda się w tej sprawie wyjaśnień, częstokroć odmawia ich udzielenia wzgl. ich nie udziela.

W wyniku sporu czy odmowę wyjaśnień można interpretować jako domniemanie niedopełnienia przez pracodawcę obowiązków zgłoszenia wzgl. opłacania

składek — Sąd Najwyższy w wyroku z dn. 5. 11. 1938 r. L. C. II. 900/38 orzekł, iż:

„Pracodawca odpowiada za szkodę w zakresie utraconych świadczeń ubezpieczeniowych tylko w razie niezgłoszenia pracownika do ubezpieczenia lub nieopłacenia składek.

Okręgi i obwody inspekcji pracy.

Rozporządzenie Min. Opieki Społecznej z 1. VI. 39 (Dz. Uż R. P. Nr. 53 poz. 337) ustaliło podział terytorialny R. P. na okręgi i obwody inspekcji pracy.

Okręg X obejmuje woj. poznańskie i składa się z nast. obwodów:

obw. 59 (m. Poznań, pow. poznański, śremski, średzki) z siedzibą w Poznaniu,

obw. 60 (pow. chodzieski, czarnkowski, międzychodzki, nowotomyski, obornicki i szamotulski) z siedzibą w Poznaniu,

obw. 61 (m. Gniezno, pow. gnieźnieński, mogileński, wągrowiecki, wrzesiński, żniński) z siedzibą w Gnieźnie,

obw. 62 (pow. kaliski, kolski, koniński, turecki) z siedzibą w Kaliszu,

obw. 63 (pow. jarociński, kępiński, krotoszyński, ostrowski) z siedzibą w Ostrowie Wlkp.,

obw. 64 (pow. gostyński, kościański, leszczyński, rawicki, wolsztyński) z siedzibą w Lesznie.

Handel zagraniczny.

Utworzenie Izby Polskiej dla Handlu z Niemcami.

Wdniu 13 b. m. odbyło się w lokalu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie posiedzenie organizacyjne Izby Polskiej dla Handlu z Niemcami. Zadaniem nowej Izby, której utworzenie przygotowywane było już oddawna, będzie czuwanie nad interesami polskiego świata gospodarczego, zainteresowanego w obrotach towarowych polsko - niemieckich. Świeżo utworzona Izba Polska dla Handlu z Niemcami ma swą siedzibę w Warszawie przy ul. Al. Ujazdowskie 39, utworzenie zaś delegatury tej Izby na Niemcy z siedzibą w Berlinie będzie jednym z najbliższych zadań nowego zarządu Izby. Izba ta będzie w Polsce instytucją analogiczną do istniejącej już w Berlinie Izby Niemieckiej dla Handlu z Polską, posiadającej swą delegaturę w Warszawie.

Prezesem nowej Izby został p. Antoni baron Goetz-Okocimski, a Wice-Prezesami pp.: inż. Julian Cybulski, Naczelny Dyrektor Polskiej Konwencji Węglowej, p. Władysław Zmorski, Wiceprezes Związku Eksporterów Zboża, Dr. Battaglia, Prezes Zarządu 13-ej Grupy C. Z. P. P., oraz Dr. Władysław Rasiński, sekretarz generalny Rady Handlu Zagranicznego.

Pozwolenie przywozu wydawane będą tylko subskrybentom POP.

W związku z zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Centralny Związek Przemysłu Polskiego jest zobowiązany do sporządzenia listy importerów, którzy subskrybowali Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej w wysokości odpowiadającej ustalonym normom.

Lista ta będzie przesłana do Komitetu Przywozowego Rady Handlu Zagranicznego, który **będzie wydawać pozwolenia przywozu tym tylko firmom, które na niej figurują.**

Jednocześnie proszeni jesteśmy o zaznaczenie, że przeprowadzona poprzednio przez Centralny Związek Przemysłu Polskiego na żądanie Ministrestwa Przemyłsu i Handlu ankieta w tej sprawie, miała charakter tymczasowy i **fakt nadesłania oświadczenia o dokonaniu subskrypcji nie uchyla wymaganego przez Ministerstwo obowiązku okazania zaświadczenia komisariatu P. O. P.**

W sprawie należytego wypełnienia zaświadczeń walutowych.

Ministerstwo Skarbu stwierdziło, że niektóre urzędy celne dokonują odprawy celnej wywozowej towarów na podstawie zaświadczeń walutowych nie zaopatrzonych w pieczęć i podpis instytucji, która doręczyła eksporterowi zaświadczenie.

Wobec tego Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 29 kwietnia 1939 r. C. 194 L. D. IVI 10477/3/39 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 12/1939 poz. 297, przypominając swój okólnik z dn. 30. XI. 1936 r. L. D. IV. 28021/3/36 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 33/1936 poz. 993, zwróciło uwagę urzędów celnych, że brak podpisu i pieczęci instytucji doręczającej zaświadczenie walutowe stanowi istotny brak, powodujący nieważność zaświadczenia, a przez to niemożność dokonania odprawy wywozowej.

Eksporterzy winni sprawdzać, czy doręczane im zaświadczenia walutowe są należycie wypełnione.

Zniesienie podwójnych świadectw pochodzenia przy przywozie towarów z zagranicy.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 3 czerwca 1939 r. C. 198 L. D. IV. 15107/3/39 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 15/1939 wprowadziło sprostowanie do tekstu swego okólnika z dn. 15. IV. 1939 r. C. 191 L.

D. IV. 11908/3/39 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 10/1939 poz. 240 w sprawie stwierdzenia kraju pochodzenia towarów przy odprawie celnej .

Na skutek tego sprostowania, posiadającego istotne znaczenie, należy zastąpić treść punktu 5 (zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 1. IV. 1939 r., podanego przez nas w okólniku gieżącym Nr. 21 z dnia 28 kwietnia rb. p .19) — brzmieniem następującym:

„(5) zniesiono obowiązek przedkładania podwójnych świadectw pochodzenia w przypadkach, gdy towary pochodzące z danego kraju zostały przed przywiezieniem do polskiego obszaru celnego uszlachetnione w kraju trzecim, w stopniu nie powodującym zmiany ich krajowości (§ 10 okólnika); **obecnie w tych przypadkach wystarcza przedstawienie jednego świadectwa pochodzenia, wystawionego zgodnie z ogólnymi zasadami**".

Możliwości eksportowe.

Bliższe informacje w poniższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

L n i a n e w y r o b y. Agent wiedeński, chwilowo w Szwajcarii, przesiedlający się do U. S. A., poszukuje kontaktów z producentami wszelkiego rodzaju wyrobów lnianych, jak również przędzy i tkanin wełnianych. — P/13860/46/M.

T k a n i n y i p r z ę d z a. Firma turecka poszukuje źródeł zakupu wszelkiego rodzaju tkanin bawełnianych drukowanych, przędzy bawełnianej, Macco, wyrobów jutowych, przędzy lnianej i wełnianej. — P/15997/4.M/M.

S t o ż k i d o k a p e l u s z y. Połulniowo-afrykańska fabryka kapeluszy poszukuje dostawców stożków filcowych wełnianych o wadze 90, 100 i 110 gramów. — P/16035/64/M.

R ę k a w i c z k i d z i a n e. Firma angielska ma zapotrzebowanie na bawełniane rękawiczki dziane dla Stanów Zjedn. — P/16043/64/M.

O d z i e ż. Firma angielska pragnie otrzymać wyłączną sprzedaż firmy polskiej, produkującej tanią odzież damską i dziecinną o charakterze masowym, specjalnie bluzki duńskie, wykonane z dzianiny. — P/16046/64/M.

K a p y, s e r w e t y itp. Firma kanadyjska interesuje się nawiązaniem kontaktu z polskimi eksporterami kap na łóżka, serwet i laufrów na stoły, gobelinów, dywanów jutowych i bawełnianych, pledów bawełnianych, materiałów meblowych i firankowych, w celu sprzedaży komisowej oraz importu na własny rachunek. — P/16057/46/M.

S k ó r y i f i l c e s i o d l a r s k i e. Angielska firma szyperska poszukuje dostawców skór i filców, używanych do wyrobu siodeł, na eksport do Indyj Wschodn. oraz na rynki afrykańskie. — P/16101/3.B./M.

W o r k i j u t o w e. Firma tuniska poszukuje dostawców worków jutowych dla handlu zbożowego, których ceny mogłyby konkurować z włoskimi. — P/16282/46/M.

T k a n i n y. Angielska firma szyperska poszukuje producentów tkanin bawełnianych i z jedwabiu sztucznego na eksport na Jamajkę, dla tamtejszej ludności murzyńskiej. — P/16307/46/M.

O b r u s y. Firma angielska interesuje się importem obrusów lnianych. — P/16370/46/M.

R ó ż n e. Firma holenderska poszukuje zastępstw eksporterów polskich w zakresie różnych tekstyliów, na modną konfekcję damską i męską oraz galanterii. — P/16407/64/M.

F a r b y m i n e r a l n e. Firmy szwedzkie nawiążą kontakt z producentami. — P/15360/47/ID.

N a c z y n i a f a j a n s o w e. Firma z Beyrutu interesuje się w szczególności importem białych talerzy bez deseni, nawiąże kontakt z producentami. — P/15358/65/ID.

C z ę ś c i m e t a l o w e. Firma angielska nawiąże kontakt z producentami części metalowych do szpadli używanych w Afryce tzw. „Kaffir Picks" celem reeksportu. — P/14663/44/ID.

S z k ł o. Firma kanadyjska interesuje się importem tanich wszelkiego rodzaju naczyń szklanych codziennego użytku. — P/15871/63/ID.

W ó d k a. Firma chińska pragnie nawiązać kontakt z producentami wódek. — P/14924/32/ID.

A r t y k u ł y c h e m i c z n e. Istnieje możliwość zbytu na rynku szwajcarskim kwasu siarkowego stężonego 96%, siarczku węgla i soli glauberskiej. — P/16284/47/ID.

P o r c e l a n a e l e k t r o t e c h n i c z n a. Firma angielska nawiąże kontakt z producentami porcelanowych powietrznych wyłączników i bezpieczników. — P/16047/50/ID.

P ł y t y k a u c z u k o w e. Firma francuska interesuje się importem płyt kauczukowych na podeszwy gumowe. — P/15315/54/ID.

C h e m i k a l i a. Firma kanadyjska pragnie importować z Polski azotan ołowiu (saletra ołowiana). — P/47/ID.

P r z e d s t a w i c i e l s t w o. Firma angielska pragnie uzyskać przedstawicielstwo eksporterów kleju kostnego na rynki zamorskie. — P/16308/47/ID.

M a s z y n y. Firma z Johannesburga interesuje się importem maszyn potrzebnych do produkcji imitacji linoleum z surowej tektury. — P/15990/40/ID.

Z i o ł a l e c z n i c z e. Firma agenturowa w Kanadzie interesuje się importem z Polski ziół leczniczych. — E/14536/37/H.

G a l a n t e r i a. Firma importowa w Kanadzie interesuje się zakupem w Polsce sztucznej biżuterii i wyrobów galanteryjnych. — E/12732/9/H.

Potwierdzenie skupu waluty eksportowej.

Poniżej podajemy do wiadomości okólnik Związku Banków w Polsce z dnia 7 czerwca 1939 r. Nr. 125 zawierający wyjaśnienia w sprawie potwierdzenia przez banki skupu waluty eksportowej potrzebnego dla Polskiego Instytutu Rozrachunkowego. Okólnik ten brzmi następująco:

Na życzenie Polskiego Instytutu Rozrachunkowego podajemy do wiadomości banków dewizowych następujące wyjaśnienia.

Polski Instytut Rozrachunkowy stwierdził, iż eksporterzy towarów polskich składają niejednokrotnie niewystarczające, w myśl obowiązujących przepisów, dowody odprowadzenia do skupu waluty eksportowej.

W związku z powyższym Instytut przypomina:

1) że waluta eksportowa winna być odprowadzona do skupu bezzwłocznie (Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 lipca 1936 r. o obrocie zagranicznymi

i krajowymi środkami płatniczymi art. 19 Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 419);

2) **jednocześnie** z oddaniem do skupu waluty eksportowej, eksporter winien uzyskać od banku dewizowego potwierdzenie skupu.

3) potwierdzenie odprowadzenia do skupu waluty eksportowej winno być przez bank dewizowy wystawione eksporterowi z reguły na egz. V zgłoszenia wywozowego, — z wyłączeniem jedynie tych wpływów, co do których specjalnie przepisy lub zezwolenia, udzielone przez kompetentne władze, przewidują inaczej (Instrukcja Komisji Obrotu Towarowego z dnia 20. XI. 37 r. §§ 10, 11 i 13, Monitor Polski Nr. 294 z dnia 22. XII. 37 r., poz. 462);

4) na potwierdzeniu skupu waluty eksportowej (egz. V) należy bezwzględnie wpisać numer serji (organizacji, która doręczyła zaświadczenie walutowe na eksport) oraz numer konta eksportera w Polskim Instytucie Rozrachunkowym we wszystkich przypadkach, gdy odnośny eksport dokonany został na podstawie zaświadczenia walutowego (Instrukcja Komisji Obrotu Towarowego z dn. 20. XI. 37 r. §§ 7 i 11, Monitor Polski Nr. 294 z dnia 22. XII. 37 r. poz. 462).

Nowa produkcja.

Z przemysłu motoryzacyjnego.

Na zasadzie licencji niemieckiej Wspólnota Interesów montuje w swej fabryce w Łagiewnikach (zanim uruchomiona zostanie fabryka, której budowa rozpoczęta została pod Radomiem) Steyery typu 55 i 220, Mercedesy typu 170, 220 i 320 oraz ciężarowe Henschle typu 95 i 125.

Poza tym, jak wiadomo, na terenie C. O. P. wybudowana zostanie przez fabrykę lokomotyw w Chrzanowie montownia samochodów na zasadzie licencji francuskiej fabryki „Renault".

Montownia ta jeszcze w bieżącym roku przystąpi do produkcji. Na razie wypuszczać będzie samochody montowane z części sprowadzonych z Francji, przyczem jednak przestrzegana będzie zasada stosowania możliwie w dużej mierze materiałów krajowych.

Nowa montownia powstaje przy pomocy kapitałów francuskich i polskich. Przewidywane jest, że w niedługim czasie montownia rozbudowana zostanie w wytwórnię i będzie produkować samochody typu Renault całkowicie z materiałów krajowych. W początkach montownia wytwarzać będzie częściowo wozy osobowe popularne, częściowo też samochody ciężarowe, jak również przystąpi do montowania autobusów.

Do dnia 15 sierpnia rb. ukończone zostaną budynki fabryczne, a w listopadzie rb. nastąpi uruchomienie produkcji przez fabrykę Lilpopa, która uruchamia w Lublinie montownię samochodów „General-Motors".

Nadmienić należy, że obok tych montowni powstają względnie już powstały w COP'ie fabryki i odlewnie metalowe, które spełniać będą względem tych montowni rolę fabryk o charakterze pomocniczym.

Targi i Wystawy.

Przed drzwiami warta — wewnątrz praca.

Przed niedawnym czasem P. Wicepremier Inż. Eug. Kwiatkowski oświadczył: „. . . jednym z najważniejszych nakazów chwili jest podtrzymanie i nawet rozbudowanie na wskroś pokojowej pracy gospodarczej. . . . Będziemy — tak samo jak w latach ubiegłych — wzmagać tempo normalnej pracy gospodarczej, będziemy budować i inwestować, będziemy walczyć o maksymalny stopień zatrudnienia, o równowagę kosztów produkcji, o powodzenie na rynku wewnętrznym i w eksporcie. . ."

Słusznie też podkreślił w swym przemówieniu radiowym p. Dyr. Janusz Rakowski konieczność kontynuowania w chwili obecnej normalnej pracy i stwierdził, że: „Przed drzwiami musimy ustawić warty, ale wewnątrz tętnić ma ta sama, zwykła — a gdzie trzeba zdwojona praca."

Tymi hasłami powodowały się stale Międzynarodowe Targi Wschodnie, tymi też przesłankami kierują się XIX Międzynrodowe Targi Wschodnie we Lwowie, które, będąc w okresie jesiennym odbiciem pracy wszystkich polskich warsztatów produkcyjnych, nie zaniedbują żadnej okazji, by właśnie w chwili obecnej tym bogaciej sprezentować w terminie od 2 do 12 września br., to, co zdobył mózg i ręka polska na wszystkich odcinkach życia gospodarczego. Jesteśmy pewni, że ten wysiłek spotka się z żywym oddźwiękiem w naszych kołach przemysłowych.

Wołyń — zapleczem C. O. P.

Wspaniały rozwój Centralnego Okręgu Przemysowego, którego kulminacyjnym momentem była uroczystość poświęcenia wyrosłych w ciągu 26 miesięcy Zakładów Południowych w Stalowej Woli, zwraca coraz bardziej uwagę na sąsiednie tereny, mogące w stosunku do Okręgu Przemysłowego odegrać rolę ośrodka alimentacyjnego. Wchodzą tu w rachubę przede wszystkim tereny rolnicze, o dużych możliwościach produkcyjnych, mające nadmiar podstawowych płodów rolniczych i mogących, przy zastosowaniu odpowiednio ulepszonej gospodarki, nadwyżkę tą wywozić. Tym warunkom stania się zapleczem aprowizacyjnym C.O.P. odpowiada przede wszystkim Wołyń, posiadający żyzne ziemie, poważną nadwyżkę zbóż, ustaloną silną pozycję w produkcji chmielu, owoców, tytoniu, gryki, prosa, konopi, fasoli, liczne młyny, cukrownie, olejarnie, rzeźnie eksportowe i bekoniarnie, elewatory zbożowe, rozwijającą się szczególnie pod względem jakościowym, hodowlę bydła i trzody, a przede wszystkim prężną inicjatywę i pracę ludzką, które w okresie naszej państwowości podniosły Wołyń z poziomu głuchej i ospałej nadgranicznej prowincji kolosa rosyjskiego na dzisiejszy poziom ścisłej współpracy i wymiany gospodarczej z centralnymi i zachodnimi dzielnicami Polski. Z całokształtem dotychczasowego rozwoju Wołynia, z pełnym obrazem jego obecnego potencjału gospodarczego, możliwości rozwojowych i możliwości alimentacyjnych dla C. O. P. będzie można dokładnie się zapoznać na tegorocznych X Jubileuszowych Targach Wołyńskich w Równem w dniach od 15 do 25 września.

Komunikacja.

W sprawie rozkładu jazdy na sezon letni 1940 r.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu opracowuje memoriał w sprawie życzeń kół gospodarczych, dotyczących nowego rozkładu jazdy pociągów osobowych na okres letni, rozpoczynający się 15 maja 1940 r.

W związku z tym prosimy o przedstawienie uwag i wniosków do naszego biura najpóźniej do dnia 20 lipca bież. roku.

Z życia Związku

Zebranie Sekcji Wódczanej.

Dnia 23. VI. br. o godz. 12-tej w salce posiedzeń Związku Fabrykantów odbyło się zebranie sekcji przemysłu wódczanego. Główny punkt porządku obrad stanowiło sprawozdanie p. dr. Skowrońskiego z konferencji w Min. Skarbu, odbytej w dniu 16. VI. br., w której p. dr Skowroński brał również udział. Konferencja w Ministerstwie miała na celu przedstawienie władzom postulatów przemysłu wódczanego, który w pracy swej napotykał niejednokrotnie na znaczne trudności ze strony miarodajnych czynników. Z radością należy podkreślić, że p. nacz. Kunderewicz przychylnie odniósł się do postulatów przemysłu, załatwiając znaczną ich część po myśli zainteresowanego przemysłu. Obecnie więc należy mieć nadzieję, że stosunki pomiędzy Min. Skarbu a przemysłem wódczanym ułożą się na platformie wzajemnego zrozumienia i harmonijnej współpracy.

Równocześnie notujemy, że Dyrekcję Mon. Spirytusu objął p. L. Domański. Poprzedni Dyrektor Monop. Spir. p. Zaremba obejmuje Dyrekcję Mon. Tytoniowego.

Komunikaty.

Wycieczki na Wystawę Światową do New-Jorku.

Izba komunikuje, iż Polskie Biuro Podróży „Orbis" organizuje wycieczki na Światową Wystawę do New-Jorku w następujących terminach:

Odjazd z Gdyni: 1 lipca — „Piłsudski"

„ z New-Jorku: 5 sierpnia — „Batory"

„ z Gdyni: 23 lipca — „Batory"

„ z New-Jorku: 23 sierpnia — „Piłsudski".

Koszt wycieczki wynosi:

$ 223,50 klasa turystyczna

$ 155,50 klasa III-cia.

Różne.

Supskrypcja na POP. i FON.

W dalszym ciągu członkowie Związku Fabrykantów zadeklarowali na POP. i FON.

J. Schubert — Fabryka bielizny — Poznań wł. St. Muszyński, firma na POP. — 2,700 zł na FON. 791,20 zł; personel na POP. 2.100 zł.

Fr. Góźdź — Poznań — firma na POP. — 300 zł na FON. 100 zł.

Wg. dotychczas otrzymanych zawiadomień, przedsiębiorstwa zrzeszone w Związku Fabrykantów subskrybowały na POP. 1,922.300 zł, na FON. 453.849,12 zł.

Przypominamy, **że dnia 5. VII. br. mija termin wpłacenia trzeciej i ostatniej** raty Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej.

Prosimy równocześnie P. T. członków, którzy nam nie donieśli o wysokości subskrypcji, aby zechcieli to uczynić w najkrótszym czasie, kierując zawiadomie do biura Związku.

O zatrudnianie niepodległościowców.

Biuro Funduszu Pracy dysponuje następującymi ilościami i kategoriami bezrobotnych powstańców:

w grupie metalowej	25
„ „ budowlanej	36
„ „ drzewnej	19
„ „ papierniczej i drukarskiej	5
„ „ skórnej	10
„ „ spożywczej	30
„ „ komunikacyjnej	16
w innych zawodach	21
robotników niewykwalifikowanych	85
pracowników umysłowych	171

Powołany z inicjatywy p. Wojewody Poznańskiego Komitet Obywatelski zwraca się z apelem do wszystkich pracodawców, by w miarę możności zechcieli pomóc przy zatrudnieniu powyższych bezrobotnych uczestników walk o niepodległość.

Trzeba zaznaczyć, że zatrudnienie niepodległościowców w zakładzie pracy nie zobowiązanym do tego ustawowo (poniżej 33 prac.) względnie ponad ustawową normę nie powoduje dla pracodawcy konsekwencyj przewidzianych w ustawie z 2. VII. 1937.

Zgłoszenia zapotrzebowania i zapytania prosimy kierować do Woj. Biura Funduszu Pracy w Poznaniu, ulica Czarneckiego.

Delegatura Wlkp. sfer gospodarczych w COP'ie.

Związek Fabrykantów przypomina wszystkim PT. Członkom, że organizacje gospodarcze Wielkopolski

uruchomiły w Sandomierzu specjalną delegaturę na Centr. Okręg Przemysłowy i prosi poszczególne zainteresowane przedsiębiorstwa o nawiązanie z delegaturą kontaktu, za pośrednictwem Związku Fabrykantów w Poznaniu.

Konieczność zorganizowania zbiórki szmat.

Szmaty i wszelkiego rodzaju skrawki stanowią najtańszy surowiec włókienniczy, zastępujący w produkcji tkanin droższą o wiele bawełnę i wełnę. Włókno otrzymywane ze szmat nadaje się wprawdzie jedynie do wyrobu tkanin i dzianin pośledniejszych, ale cieszą się one ze względu na swoją niską cenę dużym popytem ze strony najszerszych warstw uboższej ludności wiejskiej i miejskiej. Tkaniny te stanowią ponadto ważną pozycję w naszym eksporcie włókienniczym, zwłaszcza, jeśli chodzi o rynki egzotyczne, na które idą w znacznych ilościach.

Przemysł nasz zużywa więc pokaźne ilości szmat przeważnie importowanych. Głównymi dostawcami są tu Anglia (28,3%), Holandia (15,5%), Stany Zjednoczone Ameryki Półn. (15%), Szwecja i Francja. Do niedawna poważną ilość szmat sprowadzaliśmy również z Rosji Sowieckiej. W r. 1937 przywieźliśmy ogółem 23.600 ton szmat z 17 krajów za 29 milionów złotych, co oznacza wzrost w stosunku do roku 1935 o przeszło 100%.

Z ogólnej ilości 23.600 ton szmat sprowadzonych do Polski w r. 1937, około 70% przywozu przybyło do nas drogą morską, przyczym znaczna część na statkach polskich. Pewne jednak partie transportu szmat z Holandii nadchodzą statkami obcych linii okrętowych, które również zabierają częściowo ładunki z portów belgijskich.

Wobec znacznego importu szmat i skrawków tkanin i poważnego co za tym idzie obciążenia bilansu handlowego i płatniczego Polski, aktualną i pilną staje się sprawa odpowiedniego zorganizowania zbiórki i skupu surowca, znajdującego się na rynku krajowym. Surowiec ten jest niestety znacznie gorszy od zagranicznego z uwagi na dłuższy u nas niż na zachodzie okres noszenia odzieży. Wskutek tego skrawków nowych jest stosunkowo niewiele, a stare szmaty są tak wyniszczone, że uzyskane z nich włókno częściowo nie nadaje się nawet do użytku. Na gorszą jakość szmat krajowych, wpływa również i to, że pochodzą one częściowo z tkanin zawierających już surowiec ponowny, a więc mających włókno już nadwyrężone i słabe. W tym stanie rzeczy zupełne zastąpienie przywozu szmat własną zbiórką, wobec dużej ich konsumcji nie da się osiągnąć. Tym niemniej przy umiejętnym zorganizowaniu zbiórki i skupu znaczną część importu można byłoby zastąpić surowcem krajowym, który obecnie w dużej części wyrzuca się jako nieużyteczny odpadek, podczas gdy w innych o wiele zasobniejszych od nas krajach zostaje on skrzętnie przechowywany, a następnie sprzedawany dobrze zorganizowanemu handlowi.

U nas istnieje tymczasem tylko prymitywny handel gałganiarski, pracujący anonimowo, bez odpowiedniego przygotowania fachowego i bez większych środków finansowych, które pozwoliłyby mu na osiągnięcie wyższych form organizacyjnych.

Koniecznym więc jest uregulowanie zagadnienia zbiórki szmat i skrawków, podobnie jak i wszelkich innych surowców odpadkowych przez odpowiednią propagandę przechowywania powyższych surowców w gospodarstwach domowych i wyszkolenie fachowców, co niewątpliwie przyczyniłoby się do wydatnego wzmożenia zbiórki i handlu surowcem krajowym.

Jest tu duże pole dla odpowiedniej inicjatywy prywatnej.

Ustalenie właściwej hierarchii obowiązków w świadczeniach publicznych.

W wyniku akcji, podjętej przez samorząd gospodarczy w sprawie ustalenia właściwej hierarchii obowiązków w świadczeniach publicznych, Związek Izb Przemysłowo-Handlowych otrzymał z Ministerstwa Skarbu zawiadomienie, iż Minister Skarbu, doceniając konieczność hierarchizacji zadań nakładanych w chwili obecnej na przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, zwrócił się do Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z wnioskiem, aby w stosunku do tych przedsiębiorstw, które subskrybowały Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej i wypełniły zobowiązania nadzwyczajne, jak np. powiększenie zapasów surowców, nacisk organów administracyjnych, jeśli idzie o wykonanie prac takich, jak przebudowa parkanów, asfaltowanie dziedzińców, odnowienie fasad itd., uległ złagodzeniu.

Do nabycia.

W jednej z miejscowości Górnego Śląska jest do nabycia przedsiębiorstwo przemysłowe, należące do kategorii średniego przemysłu. Urządzenie przedsiębiorstwa służy do wyrobu różnych małych maszyn oraz innych wyrobów gotowych oraz obróbki przetworów przemysłowych. Przedsiębiorstwo wykonało wiele zamówień dla ciężkiego przemysłu. Do przejęcia przedsiębiorstwa potrzebny jest kapitał w wysokości 50.000 złotych.

Bliższych informacji w powyższej sprawie udzieli: Zjednoczenie Gospodarcze Polskiego Śląska Z. z. — Katowice — 3 Maja 17, II ptr.

Tekst jednolity ogólnopolskiego prawa budowlanego.

Polskie prawo budowlane, ogłoszone w postaci rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli, zostało w ciągu 8 la tnastępnych zmienione pośrednio lub bezpośrednio 13 ustawami i rozporządzeniami Prezydenta

R. P. Ustawa z 14 lipca 1936 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli, ogłoszona w nr. 56 D. U. R. P. z 1936 r. pod poz. 405, upoważniła Ministra Spraw Wewnętrznych do ogłoszenia tekstu jednolitego prawa budowlanego, uwzględniającego wszelkie nowele i zmiany wprowadzone do niego rozmaitymi późniejszymi aktami ustawodawczymi. Minister Spraw Wewnętrznych wykorzystał odnośne upoważnienie i ogłosił w nr. 34 D. U. R. P. z roku bież. pod poz. 216 tekst jednolity prawa budowlanego i o zabudowaniu osiedli w postaci załącznika do obwieszczenia z dnia 28 lutego 1939 r. Tak ujednolicony tekst liczy obecnie 422 artykuły i wypełnia całkowicie treść wymienionego numeru Dziennika Ustaw.

Określenie przedsiębiorstw przemysłowych w związku z powszechnym obowiązkiem świadczeń rzeczowych.

18 kwietnia został ogłoszone w nr. 35 D. U. R. P. poz. 227 z roku bież. rozporządzenie Ministrów Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu z dnia 15 kwietnia 1939 r. o określeniu przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych w związku z powszechnym obowiązkiem świadczeń rzeczowych. Jest to jedno z rozporządzeń wykonawczych do nowej ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych, o której wspominaliśmy w poprzedniej kronice. Przedsiębiorstwami przemysłowymi i górniczymi w myśl nowego rozporządzenia są: 1) wszelkie warsztaty pracy, wydobywające surowce, wytwarzające i przetwarzające (fabryki, huty, kopalnie i inne zakłady pracy regulowane przepisami ustaw górniczych, gazownie, stocznie itp.) niezależnie od rodzajów sił, jakimi są poruszane lub z jakich korzystają oraz niezależnie od tego, czy są prowadzone w celu zysku, czy w innym celu; 2) zakłady wytwarzające, przesyłające lub rozdzielające energię elektryczną; 3) zakłady wodociągowe i kanalizacyjne. Ponadto zalicza się do przedsiębiorstw przemysłowych w myśl ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych także grupy i organizacje przemysłowe i rzemieślnicze o charakterze administracyjno-gospodarczym (koncerny, kartele, syndykaty, związki i zrzeszenia przemysłowe, cechy rzemieślnicze itp.). Omawiane rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

---

†

Dnia 14 czerwca 1939 r. zmarł ś. p.

Marcin Nowak

Dyrektor Zachodnio-Polskiego Syndykatu Węglowego
długoletni członek Rady Związku Fabrykantów

W Zmarłym straciliśmy wielce zasłużonego i wiernego przyjaciela naszego Związku i zachowamy Go w wdzięcznej i trwałej pamięci.

Zarząd i Rada Związku Fabrykantów T. z.
w Poznaniu

Wydawnictwa.

Inż. Tadeusz Ingwer: KAŻDY WYTWÓRCĄ. Białystok. — Broszura inż. Ingwera jest podręcznikiem przemysłu techno-chemicznego i zawiera znaczną ilość przepisów na wyroby różnych preparatów chemicznych. Część ogólna omawia organizację pracy i przyrządy potrzebne przy produkcji.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. Rzeczypospolitej 1 — Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.
Zakład i miejsce odbicia: Drukarnia Wydawnicza Fr. Krajna Spółka z o. o., Poznań, Strzałowa 2 a.